

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep.
0032 OSLO
Norge

Vår dato
23.06.2026
Deres dato

Vår referanse
26/00206-5
Deres referanse

Behov for å styrke matberedskapen i Norge

Norges Bondelag, NHO Mat og Drikke og Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) mener det er avgjørende at det skal stå mat på norske bord i en krisesituasjon. Vår samlede matberedskap må sikre produksjon og leveranser så nært en normalsituasjon som mulig i kriser og krig.

Norges Bondelag, NHO Mat og Drikke og NNN er bekymret for at norsk matberedskap i dag ikke er godt nok prioritert eller koordinert til å håndtere en alvorlig krise eller krig. Verdikjeden for mat- og drikkeproduksjon i Norge er lang og kompleks.

Matproduksjon, foredling og industriell bearbeiding er avhengig av arealressurser spredt omkring i hele landet, innsatsvarer, energi, vann, digital infrastruktur, produksjonsmidler, transport, kompetanse og arbeidskraft. Matvarene skal også distribueres fra bonden til videre bearbeiding og derfra til butikk og forbruker, og forsyning er én del av matberedskapen. Utviklingstrekkene i verdenssituasjon forsterker bekymringen. Næringen er i tillegg avhengig av å hente fra utlandet innsatsfaktorer Norge ikke kan produsere selv. Manglende oppfølging vil kunne føre til svikt i matforsyningen og bidra til å undergrave grunnlaget for nasjonal beredskap og forsyningssikkerhet.

Norges Bondelaget, NHO Mat og Drikke og NNN opplever at mange aktører i verdikjeden nå tar initiativ for å gjøre oss best mulig rustet for å tåle krise og krig, men vi mener det er stort behov for samarbeid mellom leddene i verdikjeden og langt tydeligere koordinering med myndighetene. Vi vil understreke behovet for felles vurderinger av scenarier, risikoer, konsekvenser og prioriteringer. Felles forståelse for utfordringer og prioriteringer av ressurser i og til verdikjeden for mat- og drikke i en krig eller krise må løftes for å styrke landets matberedskap.

Kapasitet i fred betyr beredskap i krise: Beredskap handler ikke primært om lager, men om evnen til å holde hjulene i gang – arbeidskraft, produksjonslinjer, vedlikehold og trygg mat. Dette er også distriktspolitikk: Mat- og drikkeindustrien og primærnæringen er desentralisert og bygger arbeidsplasser, kompetanse og infrastruktur i hele landet. Når kapasitet og lønnsom drift opprettholdes i normalsituasjon, styrker det Norges evne til å produsere og distribuere mat også når transport, energi og forsyninger blir knappere.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Postboks 9354 Grønland, 0135 OSLO, Tlf: 22 05 45 00
Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5, 0190 OSLO
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
bondelaget@bondelaget.no, www.bondelaget.no

Norges Bondelag

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr.: 939678670

Forsvarets forskningsinstitutt rapport "Nasjonal forsyningssikkerhet i krise og krig - sårbarheter, konsekvenser og tiltak for mat- og drivstofforsyninger" illustrerer nettopp kompleksiteten i verdikjeden, og adresserer sårbarheter i matproduksjonen. Situasjonen med høye dieselpriiser og mulig knapphet, samt mangel på flybensin har synliggjort dette. I en krise må verdikjeden for mat og drikke prioriteres. Vi viser også til den tydelige rollen mat og drikke har i totalberedskapsplanleggingen og hvordan dette er organisert i våre naboland.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen gjør det nødvendig å handle nå. Uten tydelig koordinering svekkes evnen til raske beslutninger i en krise, og risikoen for svikt i forsyningssikkerheten øker. Vi vil samtidig påpeke at arbeidstakerorganisasjonene i for liten grad har vært involvert i regjeringens arbeid med beredskap, og at dette må rettes opp for å sikre forankring og gjennomføringskraft i hele verdikjeden.

For å sikre landets matberedskap ber Norges Bondelag, NHO Mat og Drikke og NNN næringsministeren snarest etablere et nasjonalt matberedskapsråd med deltagelse fra hele verdikjeden for mat og drikke og fagmyndighetene. Et nasjonalt matberedskapsråd vil bidra til samordning, prioritering, realistiske vurderinger og raskere beslutninger i kriser. Vi ber derfor næringsministeren ta initiativ til å etablere dette snarest.

Norges Bondelag, NHO Mat- og Drikke og NNN ber om møte med næringsministeren for å utdype behovet og konkretisere risikoene i verdikjeden for mat.

Med hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Bjørn Gimming,

Petter Haas Brubak,

Anne Berit Aker Hansen,

Leder Norges Bondelag

Adm.dir. NHO Mat og Drikke

Forbundsleder NNN